

کانون ملی آموزش و تحقیقات دارویی ایران

داروهای حساس به نور

بمنظور انبارش و نگهداری صحیح داروها در طول مدت نگهداری دارو در انبار یا هنگام آماده سازی و استفاده (تزریق) از دارو توجه و رعایت شرایط تعریف شده برای هر دارو مانند دما، رطوبت و محافظت از نور از اهمیت بسزایی برخوردار است.

اشعه UV موجود در نور خورشید یا برخی لامپ ها باعث بروز واکنش های مختلفی مانند اکسیداسیون، هیدرولیز و کاهش پوتنسی در داروهای حساس به نور می شود. این داروها اغلب داروهای تزریقی محلول هستند.

جهت پیشگیری از نگرانی بی مورد و همچنین رعایت موارد ضروری باید توجه داشت که از نظر زمان بندی داروهای حساس به نور به سه دسته تقسیم می شوند:

- ۱- داروهایی که فقط در طول مدت نگهداری (Storage) باید از نور محافظت شوند. این داروها یا در بسته بندی جعبه / الومینیومی عرضه می شوند یا رنگ پوکه ویال یا آمپول آنها تیره است. پس از آماده سازی یا رقیق سازی این داروها و حین تزریق اقدام خاصی جهت محافظت از نور لازم نیست.
 - ۲- داروهایی که بصورت پودر خشک عرضه می شوند و پس از حل شدن توسط حلال (Reconstitution) حساس به نور می شوند. یعنی از زمان حل کردن دارو تا قبل از استفاده از دارو باید از نور محافظت شوند. این داروها ممکن است در طول مدت نگهداری در انبار احتیاجی به محافظت از نور نداشته باشند. چنانچه بلافاصله پس از حل شدن نیز استفاده شوند احتیاجی به محافظت از نور نیست.
 - ۳- داروهایی که بسیار حساس به نور هستند و در تمام مراحل نگهداری، آماده سازی و حین تزریق آهسته / انفوزیون (Administration) نیز باید از نور محافظت شوند. بدین منظور لوازم تزریق باید تیره باشند یا با فویل الومینیومی پوشانده شوند.
- نام برخی از داروهای رایج حساس به نور در جدول زیر آورده شده است. جهت اطلاعات تکمیلی به بروشور دارو مراجعه شود.

Storage در زمان انبارش / نگهداری	Reconstitution پس از انحلال دارو	Administration هنگام استفاده / انفوزیون
Alteplase , Aminophylline, Amphotericin B Liposomal Antithymocyte Globulin (ATG) Bupivacaine, Cefazolin, Cefotaxime, Ceftazidime, Ceftriaxone, Cefuroxime, Ciprofloxacin, Cisatracurium, Dexamethasone Sodium phosphate, Diazepam, Diazoxide, Digoxin, Dopamine, Doxycycline, Ephedrine, Epinephrine, Eptifibatide, Factor VIIa, Fibrinogen, Furosemide, Insulin, Isoproterenol, Linezolid, Metoclopramide, Nitroglycerin, Nitroprusside, Norepinephrine, Vit K1(Phytionadione), Thiotepa, Vecuronium, Verapamil, Vit A, Vitamin B Complex, Contrast media (Omnipaque, Visipaque, Dotarem, ...)	Amphotericin B Desoxycholate Cefazolin, Cefotaxime, Doxycycline, Factor VIIa, Hydrocortisone sodium Succinate, Nitroprusside, Thiotepa Vit K1(Phytionadione)	Amphotericin B Desoxycholate Doxycycline Isoproterenol Nitroprusside Vit K1(Phytionadione) Thiotepa Soluvit N

- در مورد لزوم محافظت از نور حین مصرف برای داروی ایزوپروترونول اتفاق نظر وجود ندارد.
- داروی Soluvit N چنانچه به اینترالیبید اضافه شود بدون محافظت از نور می تواند انفوزیون شود.

دکتر ناصر هداوند

بخش خدمات و مراقبتهای دارویی - مرکز آموزشی، تحقیقاتی و درمانی قلب و عروق شهید رجایی